

10 zł

Metal: Ag 925/1000

Stempel: lustrzany, tampondruk

Średnica: 32,00 mm

Masa: 14,14 g

Brzeg (bok): gładki

Nakład: do 15 000 szt.

Projektant monety: Dobrochna Surajewska

Emitent: NBP

Na zlecenie NBP monety wyprodukowała
Mennica Polska S.A.

Na awersie srebrnej monety
przedstawiono rozerwane kraty więzienne.

Na każdej polskiej monecie znajdują się:
nominał, napis „Rzeczpospolita Polska”, rok emisji,
wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej.

Narodowy Bank Polski ma wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej, w tym monet i banknotów kolekcjonerskich.

Wszystkie monety i banknoty emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci.

Kolejną monetę z serii *Wyklęci prze komunistów żołnierze niezłomni – Stanisław Kasznica ps. „Wąsowski”* Narodowy Bank Polski planuje wprowadzić do obiegu w kwietniu 2019 r.

Zapraszamy do zapoznania się z planem emisji na stronie:
www.nbp.pl/monety

Sprzedaż wartości kolekcjonerskich emitowanych przez NBP jest prowadzona w oddziałach okręgowych banku oraz przez sklep internetowy: www.kolekcjoner.nbp.pl

Konsultanci NBP: nr tel. 22 185 91 59, 22 185 13 03

NBP

Narodowy Bank Polski

Wyklęci przez komunistów żołnierze niezłomni

*Hieronim
Dekutowski
ps. „Zapora”*

Monety kolekcjonerskie

5 grudnia 2018 roku Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu srebrną monetę o nominale 10 zł z serii Wyklęci przez komunistów żołnierze niezłomni

Hieronim Dekutowski ps. „Zapora”

Na rewersie monety znajdują się wizerunki: Hieronima Dekutowskiego ps. „Zapora”, orderu Virtuti Militarii, biało-czerwonej flagi z symbolem Polski Walczącej oraz napis „Zachowali się jak trzeba”.

Major Wojska Polskiego Hieronim Dekutowski urodził się 24 września 1918 r. w Tarnobrzegu. Aktywna postawa odpowiedzialności patriotycznej cechowała Dekutowskiego już w latach młodości. Harcerz drużyny im. Jana Henryka Dąbrowskiego, członek Sodalicji Mariańskiej. Podczas wojny obronnej 1939 r. był ochotnikiem, 17 września przekroczył granicę z Węgrami i został internowany. Z obozu jednak uciekł i przedostał się do Francji, gdzie w Polskich Siłach Zbrojnych walczył z Niemcami. Następnie został ewakuowany do Anglii. W marcu 1943 r., zaprzysiężony jako cichociemny, przyjął pseudonimy „Zapora” i „Odra”(używał głównie tego pierwszego).

W nocy z 16 na 17 września 1943 r. w ramach operacji zrzutu cichociemnych („Neon 1”) Hieronim Dekutowski trafił do placówki „Garnek” 103 w okolicach Wyszkowa. Lot z Anglii halifaksem BB-378 „D”, należącym do dywizjonu RAF, trwał 12 godzin i 30 minut.

Początkowo Dekutowski dowodził oddziałem AK w Inspektoracie Zamość, broniąc ludność Zamojszczyzny przed wysiedleniami. W styczniu 1944 r. został szefem Kedywu AK w Inspektoracie Lublin – Puławy.

Jeden z żołnierzy tak go zapamiętał: „Wkrótce zyskał opinię wybitnego dowódcy. Cechowała go odwaga, szyb-

kość decyzji, a jednocześnie ostrożność i ogromne poczucie odpowiedzialności za ludzi. Znakomicie wyszkolony w posługiwaniu się bronią ręczną i maszynową, niepozorny, ale obdarzony wielkim czarem osobistym, umiał być wymagający i utrzymywał żelazną dyscyplinę w podległych mu oddziałach, co w połączeniu z umiarem i troską o każdego żołnierza zapewniało mu u podkomendnych ogromny mir. Nazywali go »Starym«, choć nie miał jeszcze trzydziestu lat”.

Dwuosobowy oddział „Zapory” przeprowadził 83 akcje bojowe i dywersyjne. Brał udział w akcji „Burza” na Lubelszczyźnie, po czym bezskutecznie próbował przedrzeć się na pomoc walczącej Warszawie.

Po wejściu Sowiec Dekutowski nie złożył broni. W odpowiedzi na komunistyczny terror stworzył poakowski oddział samoobrony, liczący, podobnie jak w czasie niemieckiej okupacji, około 200 osób. Dokonał wielu brawurowych akcji odwetowych na NKWD, UB, KBW i MO. Jako najwybitniejszemu dowódcy podporządkowała mu się większość oddziałów Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość (WiN) na Lubelszczyźnie. Walce o wolną Ojczyznę poświęcił nawet prywatne życie. Ukochanej narzeczonej powiedział: „Idę do lasu, nie wiem, czy przeżyję, nie możemy być razem”.

„Zapora” razem z dowódcami pododdziałów swojego zgrupowania został aresztowany przez komunistyczną bezpiekę

we wrześniu 1947 r. w Nysie. Przewiezionych do aresztu śledczego na Rakowiecką w Warszawie poddano brutalnemu śledztwu. 15 listopada 1948 r. komunistyczny sąd skazał siedmiu „Zaporczyków” na kilkakrotne kary śmierci. Hieronim Dekutowski został zamordowany strzałem w tył głowy 7 marca 1949 r. Jego szczątki odnaleziono i zidentyfikowano dopiero w 2013 r.

Przez długie lata PRL-u komuniści zakłamywali jego życiorys. Inaczej było na Zachodzie, gdzie w 1964 r. legalny Rząd Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie przyznał pośmiertnie mjr. „Zaporze” Srebrny Krzyż Virtuti Militari. Dopiero w 1994 r. Sąd Wojewódzki w Warszawie uznał, że Hieronim Dekutowski i jego zamordowani podkomendni prowadzili działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

Tadeusz Płużański